

Hodnotenie revízií výdavkov v roku 2016

stanovisko Výboru pre Hodnotu za peniaze

Výbor pre Hodnotu za peniaze (výbor) hodnotil revízie výdavkov, ktoré prebehli v roku 2016. Špecificky sa zamerával na revíziu výdavkov na dopravu, ku ktorej prebehla diskusia počas zasadania výboru. Výbor pozitívne hodnotí výber tém na revíziu, dopad na verejnú diskusiu a rozšírenie analytických prístupov k výdavkom v týchto oblastiach. Revízie však nenaplnili svoj cieľ dosiahnuť 20-percentnú úsporu v jednotkových nákladoch. Analytici pracovali s neúplnými alebo nedostupnými dátami a boli príliš opatrní pri jasnom pomenovaní problémov a málo ambiciózní v navrhnutých opatreniach.

Podľa výboru revízie významne rozšírili informovanosť (odbornej) verejnosti o problémoch efektívnosti výdavkov, predovšetkým v doprave a informatizácii. Analýza ale nejde dostatočne do hĺbky pri interpretácii príčin zlého stavu. Dôvodom môžu byť aj chýbajúce dáta a slabá spolupráca s rezortmi a ich organizáciami. Dátové a informačné nedostatky by mali byť jasne pomenované v správe.

Výbor špecificky poukázal na to, že revízia sa nevenovala efektívnosti verejných investícií v doprave, pričom výstupom revízie mal byť minimálne návrh na prioritizáciu projektov na základe jednoduchých ukazovateľov efektívnosti. Do budúcnosti odporúča výbor posudzovať dopravné investície v čo najširšom kontexte alternatív (napr. polovičné profily rýchlostných ciest, rozširovanie ciest I. triedy) a na úrovni celých koridorov.

Výbor odporúča čo najviac opatrení zapracovať do rozpočtu verejnej správy. V prvom kole revízií sa to podarilo len v zdravotníctve, dôsledkom čoho nebol splnený cieľ dosiahnuť úsporu 20% v jednotkových nákladoch. V prípade dopravy je problematická absencia aj tých najdôležitejších opatrení v rozpočte na rok 2017. Príkladom takéhoto opatrenia je realokácia výdavkov na údržbu ciest I. triedy, ktorá by mohla výrazne zvýšiť efektívnosť výdavkov v rezorte.

Navrhnuté opatrenia neboli podľa výboru dostatočne zrozumiteľné a záväzné. Nízka pripravenosť rezortov prijať jasné a ambiciózne opatrenia môže byť aj dôsledkom slabých analytických kapacít, ktoré by mali opatrenia interne koordinovať.

Štruktúru záverečných správ hodnotí výbor pozitívne. Dôležité je predovšetkým zameranie na výdavky a najväčšie výdavkové oblasti. Naopak rozbor metódik a procesov môže mať v správe menej významné miesto. Analyticky je možné ďalej rozdeliť správu aj tematicky podľa druhu dopravy (verejná doprava, diaľková doprava, mestská a prímestská doprava), prípadne podľa druhu výdavkov (prevádzkové a investičné).

Príloha: Hodnotenie členov riadiaceho výboru

Záverečná správa revízie výdavkov v doprave ...	Súhlasím					Komentár Kahanec	Komentár Kotian	Komentár Varga
	Silno nie	Nie	Ani áno, ani nie	Áno	Silno áno			
Pokrývala relevantné témy								
<i>rozpočtovo významné</i>					xxxx	Veľkosť rozpočtovej kapitoly MDV SR je rádovo v miliardách EUR ročne	Ide o najväčšiu položku investícií verejného sektora.	Celkové výdavky na dopravu prevyšujú 2 miliardy Euro a sú samozrejme významnou položkou štátneho rozpočtu.
<i>spoločensky dôležité</i>				x	xxx	Dopravná infraštruktúra je kľúčovým faktorom mobility pracovnej sily, študentov, turistov, ako aj nákladnej dopravy. Tie významne determinujú efektívnosť národného hospodárstva.	Je veľký spoločenský dopyt po zlepšení dopravy.	Doprava sa priamo dotýka každého občana Slovenskej republiky a prípadné problémy s ňou spojené pociťuje každý z nás v každodennom živote.
Jasne pomenovala								
<i>problémy</i>			xx	x	x	Jasne pomenovala problémy s analýzou samotnou, s nespôľupracou relevantných inštitúcií, nedostupnosťou dát a neochotou inštitúcií poskytnúť dáta. Je neakceptovateľné, keď dáta zbierané z verejných zdrojov nie sú dostupné odbornej verejnosti, a už vôbec vládnym analytikom.	Problémy boli dosť dobre identifikované.	
<i>príčiny</i>		xx	x		x	Analýza na základe dostupných dát identifikovala niekoľko významných ukazovateľov efektívnosti, ktoré odhalili neefektívnosť niektorých výdavkov na infraštruktúru. Systematické hodnotenie príčin, systematické porovnanie alternatív, však najmä kvôli nedostatku dát a ako aj nedostupnosti národného dopravného modelu, ktorý by zohľadnil vzájomné interakcie rôznych módov dopravy a ich alternatív, chýba. Štúdia však načrtnú, ako by taká analýza mala vyzeráť. Pre jej realizáciu je však urgentne potrebné sprístupniť dáta, posilniť analytickú kapacitu útvaru, a kumulovať a prepojiť existujúcu expertízu a dostupnú analytickú infraštruktúru (napríklad, útvar by mal mať systematickú spoluprácu s pracoviskami pracujúcimi na dopravných modeloch, a aktívne by mal vstupovať do ich tvorby).	Neboli dostatočne identifikované dôvody, prečo je výstavba slovenských diaľnic jedna z najdrahších v Európe.	

Záverečná správa revízie výdavkov v doprave ...	Súhlasím					Komentár Kahanec	Komentár Kotian	Komentár Varga
	Silno nie	Nie	Ani áno, ani nie	Áno	Silno áno			
Identifikovala opatrenia, ktoré sú relevantné		x		xx	x		Ano.	
<i>dostatočne ambiciózne</i>	x	xx			x	Identifikované opatrenia určite dávajú predpoklad na zvýšenie efektívnosti vynakladaných prostriedkov. Do budúcnosti je však kľúčové, aby boli navrhované opatrenia jasne a veľmi konkrétne pomenované. Zahŕňa to aj identifikáciu, koho sa dané opatrenie týka. Príkladom je opatrenie týkajúce sa sprístupnenia relevantných dát, v gescii MDVRR, čo je veľmi potrebné opatrenie, nie sú však pomenované konkrétne dáta a organizácie, ktoré by ich mali poskytnúť. Opatrenia v zmysle "hľadať spôsoby", "preskúmať možnosti" sú bohužiaľ veľmi malo ambiciózne.	Opatrenia boli veľmi mätko formulované - namiesto záväzného opatrenia skôr išlo o ďalšiu analýzu, zvaženie....	Finálna správa identifikovala množstvo opatrení, ktorých zavedenie by primárne nastavilo procesy a posilnilo inštitúcie, ktoré by následne sekundárne mohli podporiť prijímanie dobrých rozhodnutí vo verejnom záujme. Týmto časť svojich cieľov splnila. Na druhej strane však takmer žiadne z opatrení neadresuje neefektívitu primárne a nenavrhuje ani úsporu, ani presun alebo navýšenie financií. Jediné opatrenie, ktoré je kvantifikované, má v tejto forme asi jeden z najmenej zaujímavých finančných dopadov a minimálny spoločenský dopad. Množstvo potenciálnych opatrení, ktoré sú vyčítateľné medzi riadkami, a ktoré by mali zreteľný pozitívny finančný alebo spoločenský dopad, nie je adresované. Diskusia ohľadom Prešovského obchvatu je toho jasným príkladom. V súčasnosti diskutovaná analýza bola pravdepodobne známa už aj v čase prípravy finálnej správy.
Bola dostatočne dátovo podporená		x	x	x	x	Aj keď je záverečná správa obsahovo veľmi bohatá, kvalita dát nedosahuje potrebné parametre na plnohodnotnú CBA analýzu v národnom alebo lokálnych kontextoch.	Niektoré analýzy by mali ešte lepšiu vypovedaciu schopnosť, ak by boli tímu ViM poskytnuté detailnejšie dáta; ale odporúčania boli dostatočne dátovo podložené.	Dáta obsiahnuté vo finálnej správe sú v takejto agregovanej forme cenným zdrojom informácií pre odbornú aj laickú verejnosť.
Komunikovala zistenia zreteľne		xx	x		x	Zreteľné áno, avšak malo konkrétne a ambiciózne.	Viem si predstaviť aj tvrdšie naformulované odporúčania - napríklad explicitná požiadavka na realokáciu zdrojov v prospech údržby ciest prvej triedy.	
Zvýšila úroveň diskusie v oblasti				x	xxx	Určite áno. Úroveň debaty je vďaka nej rádovo vyššia a kvalitnejšia. Ešte raz, určite áno, plná podpora.	Ano, aj v odbornej aj politickej.	Finálna správa jednoznačne zvýšila úroveň diskusie a podstatne prispieva k zvýšeniu transparentnosti tvorby štátneho rozpočtu. Vnáša do procesu nepolitickú a objektívnu diskusiu, ktorá je jasne ekonomicky a spoločensky merateľná.